
Aika 15.10.2025, klo 17:00

Paikka Kaupungintalo, lautakuntien kokoushuone / Teams -yhteys

Käsiteltävät asiat

§ 35 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 36 Pöytäkirjan tarkastus

§ 37 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

§ 38 Ilmoitusasiat ja viranhaltijoiden päätökset tiedoksi

§ 39 Viestikeskus Lokin hankesuunnitelma

§ 40 Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen hankkeet ja avustukset 2025, hyvinvointilautakunta

§ 41 Muut asiat

Osallistujat

Olli Humalamäki, puheenjohtaja
Jyrki Kaukonen, 1. varapuheenjohtaja
Anni Löppönen, sihteeri
Teemu Horn
Risto Kopperi
Niklas Kurvinen
Emmi Mattsson
Sari Noponen
Sanna Sensio
Tiina-Riikka Turunen
Jaakko Antila, intendentti
Tiina Juhola, liikuntapäällikkö
Matti Karttunen, museojohtaja
Heli Kauppinen
Pia Kontio, kirjastopäällikkö
Susanna Latvala, kulttuuripäällikkö
Tiia Orivuori, rehtori
Johanna Paananen, nuorisopäällikkö
Pekka Pöyry, kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Ismo Rahikainen
Abalfazl Rajabi
Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja
Tuija Särkkä-Wirth
Elsa Tuunainen
Jari Vierikko
Kauko Väisänen

§ 35

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 36

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Tiina-Riikka Turunen ja Sari Noponen.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti maanantaina 20.10.2025 ja on sen jälkeen nähtävänä kaupungin yleisessä tietoverkossa.

§ 37

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Liikuntapäällikkö

Hankintapäätökset:

§ 11 Urheilupuiston ulkokuntosalin lisälaittehankinta 2025, 07.10.2025

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Koska sivistysjohtaja ei ole havainnut viranhaltijapäätöksissä mitään sellaista, mikä olisi esteenä päätösten toimeenpanolle, sivistysjohtaja esittää, ettei hyvinvointilautakunta käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan viranhaltijoiden tekemiin päätöksiin.

§ 38

Ilmoitusasiat ja viranhaltijoiden päätökset tiedoksi

§ 326/29.09.2025 kaupunginhallitus ei käytä kuntalain mukaista otto-oikeutta hyvinvointilautakunnan kokouksessaan 17.09.2025 tekemiin päätöksiin.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Merkitään tiedoksi.

§ 39

Viestikeskus Lokin hankesuunnitelma

MliDno-2025-3217

Valmistelijat / lisätiedot:

Matti Karttunen, museojohtaja, Matti.Karttunen@sivistys.mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Hyvltk 15.10.2025 Viestikeskus Lokki, hankesuunnitelma

Viestikeskus Lokki toimi Mikkeliin sijoitetun Suomen armeijan päämajan viestikeskuksena jatkosodan aikana 1941-44. Syksyllä 1939 aloitettiin luolaston louhinta kaupungin keskustassa sijaitsevaan Naisvuoreen. Alun perin luolaan oli tarkoitus sijoittaa päämajan keskeisimmät toimistot. Luolasto valmistui vasta talvisodan jälkeen kesällä 1940. Tämän vuoksi päämajan keskeisimmät toiminnot sijoitettiin Naisvuoren läheisyydessä sijanneeseen keskuskansakoulun rakennukseen. Lokin luolasto valmistui välirauhan aikana. Luolastoon rakennettiin koko luolaston kattavat puiset parakit. Pienempi luola varattiin Ilmavalvonta-aluekeskukselle (IVAK), ylijohdon suojatiloille ja saksalaisten viestiasemalle. Isompi luola varattiin Päämajan viestikeskukselle.

Päämajan viestikeskus Lokin tehtäviä olivat kaiken Päämajan sähköisen sanomaliikenteen ja puhelinliikenteen välittäminen. Lisäksi tehtävänä oli myös sanomien salakirjoitus ja avaaminen, näin erityisesti radiosanomien osalta. Radioliikennettä hoiti erillinen radiokeskus, mutta senkin kautta lähetetyt ja vastaanotetut radiosanomat kulkivat myös Lokin viestitustoimiston kautta. Toiminta oli jatkuvaa vuorotyötä eli Lokki oli toiminnassa koko ajan.

Lokin henkilöstövahvuus oli 100-130 henkeä, pääasiassa lottia. Lotat vastasivat puhelinvälityksestä ja kaukokirjoitinyhteyksistä. Tekniikasta vastasi Posti- ja lennätinlaitoksesta komennetut ammattilaiset, jotka toimivat sotilasvirkamiehinä. Henkilöstö työskenteli kolmessa vuorossa ja kussakin vuorossa oli noin 30 henkeä.

Jatkosodan päätyttyä ja sodan loputtua päämaja poistui Mikkelistä. Lokin luola jäi Mikkelin varuskunnan keskuksiksi. Sen jälkeen tilaa käytettiin armeijan kantahenkilökunnan asuntolina sekä varastona. Viimeiset kaapelipäätteet poistettiin luolista 1960-luvulla, minkä jälkeen tila jäi kylmilleen ja se rappeutui, puiset parakit lahosivat ja romahtivat.

Ajatus tilojen entisöinnistä heräsi 1980-luvun lopulla. Työn otti hoitaakseen Kaakkois-Suomen Viestikilta yli-insinööri Jorma Suomalaisen johdolla. Pahoin rappeutuneet puiset rakenteet purettiin ja tilalle rakennettiin uusi parakki. Jorma Suomalaisen kuoleman jälkeen hanketta veti majuri Juhani Pasanen. Kaakkois-Suomen Viestikillan talkoolaiset tekivät rakennustyön. Uudelleen rakennetun Viestikeskus Lokin avajaisia vietettiin 4.12.1995. Mikkelin kaupungin museot ryhtyi ylläpitämään Viestikeskus Lokin pysyvää näyttelyä osana Päämajamuseon toimintaa. Vuosina 1996-2020 Lokissa vieraili yhteensä 184 823 museokävijää. Keskimäärin kävijöitä oli vuosittain 7 393.

Keväällä 2021 Lokin luolaston rusnaustöiden yhteydessä luolan katosta putosi noin 800 kilon painoinen kivijärkäle. Turvallisuussyistä Lokki suljettiin yleisöltä. Lokin rakennetun luolan osalta kallion kuntoa ja mahdollista rapautumista ei ole päästy tutkimaan sinä aikana kun luolassa on ollut museotoimintaa.

Päämajakaupunki Mikkeliissä viime sotien aikainen historia tulee esiin monin tavoin. Kaupungissa on useita valtakunnallisesti merkittäviä sotahistoriallisia kohteita. Päämajamuseo kertoo alkuperäisessä miljöössä talvi- ja jatkosodan aikaisesta sodan johtamisesta, Sodan ja rauhan keskus Muisti avaa yksilön kokemusta sodassa ja Mikkelin Vanhalla kasarmialueella sijaitseva Jalkaväkimuseo esittelee sodankäyntiä ja sotatapahtumia. Lisäksi Mikkelin rautatieasemalla sijaitsee Marsalkka Mannerheimin alkuperäinen salonkivaunu.

Viestikeskus Lokki on Naisvuoreen louhitussa luolatilassa sijaitseva ainutlaatuinen museokohde. Kohde oli osa Mikkelin Päämajamuseon kokonaisuutta ja liittyy tiiviisti Suomen sotahistoriaan, erityisesti jatkosodan aikaisen päämajan toimintaan. Kyseessä on valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde, joka tarjoaa ainutlaatuisen näkymän sodan ajan viestintään ja teknologiseen osaamiseen.

Lokin luola oli valtion omistuksessa tähän vuoteen saakka, kunnes se siirtyi kaupungin omistukseen. Moniammatillinen hankesuunnittelutyöryhmä on kartoittanut erilaisia ratkaisuja Viestikeskus Lokin kunnostamiseksi museokäyttöön. Kunnostushanke tähtää kohteen pitkäjänteiseen kehittämiseen, säilyttämiseen ja avaamiseen entistä laajemmalle yleisölle. Tavoitteena on varmistaa kohteen säilyminen tuleville sukupolville, vahvistaa sen museaalista ja pedagogista arvoa sekä lisätä sen vetovoimaa matkailukohteena. Uudistettu Viestikeskus Lokki voisi vahvistaa Mikkelin asemaa sotahistorian merkittävänä kaupunkina.

Lautakuntien ja kaupunginhallituksen hyväksyntää haetaan hankesuunnitelman mukaisten linjausten hyväksymiseksi korjaushankkeen jatkosuunnittelun perustaksi.

Hanke on mahdollista toteuttaa kaksivaiheisesti. Ensisijaisesti on tarkoitus korjata ja ottaa uudelleen käyttöön ne viestikeskuksen tilat, jotka ovat toimineet museona vuodesta 1995 lähtien. Seuraavassa vaiheessa kunnostettaisiin ja avattaisiin myös pienempi osa luolasta yleisölle. Käytännössä vaiheet on kuitenkin järkevää yhdistää kokonaisuudeksi, jotta molemmat tilat korjataan samassa yhteydessä ja työvaiheet toteutetaan kerralla. Tämä on työmaalogistisesti kustannustehokkain tapa.

Hankkeen kustannusarvio molempien vaiheiden osalta on yhteensä 677 000 euroa. Hanke on huomioitu talousarviovalmistelun investointiohjelmassa: 0,5 M€ vuodelle 2026 ja 0,2 M€ taloussuunnitteluvuodelle 2027. Kustannusarvio ei sisällä näyttelyn rakennuskustannuksia.

Hankkeen alustava aikataulu:

- Hankesuunnittelu: 03–04/2025
- Toteutussuunnittelu: syksy 2025
- Urakkakilpailutus: Q1/2026
- Toteutus: 04/2026–02/2027
- Näyttelyn suunnittelu ja sisällöntuotanto: 01/2026–
- Näyttelyn rakentaminen: 2027–
- Museon avaaminen yleisölle: 2027/2028–

Hankesuunnitelmassa on otettu kantaa tilojen tekniseen kunnostamiseen, mutta ei varsinaiseen näyttelyn rakentamiseen tai ylläpidon organisointiin. Hankesuunnitelman hyväksyminen mahdollistaa kohteen toteutussuunnittelun ja urakoiden kilpailutuksen aloittamisen. Ennen varsinaisten töiden eli urakoiden käynnistämistä tulee toiminnasta olla vähintään aiesopimus tehtynä toiminnasta vastaavan tahon ja Mikkelin kaupungin vuokraus- ja käyttöpalvelut -yksikön välillä.

Yhtenä toteutusmallina on, että Mikkelin kaupunki vuokranantajana vastaisi kalliotoista ja peruskorjauksesta. Tämän jälkeen Sodan ja rauhan keskus Muisti toteuttaisi näyttelyuudistuksen yhteistyössä Kaakkois-Suomen Viestikillan ja Mikkelin kaupungin museoiden kanssa.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se hyväksyy Viestikeskus Lokin hankesuunnitelman.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

§ 40

**Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen hankkeet ja avustukset 2025,
hyvinvointilautakunta**

MliDno-2025-3394

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja, Virpi.siekkinen@mikkeli.fi

Aila Marjamaa, kehittämisspäälikkö, aila.marjamaa@sivistys.mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Hyvltk 15.10.2025 Hankkeet ja avustukset 2025

Hyvinvointilautakunnan alaiset tulosalueet hakevat vuosittain erilaisia toiminta-avustuksia ja hankerahoituksia kehittämistoimintaan. Rahoittajina ovat useimmiten valtio ja EU eri toimijoiden kautta ja rahoituksen sisältävät lähes aina jonkin omavastuuosuuden. Lautakunnalle esitellään vuoden 2025 hanke- ja avustusrahoituksia ja kehittämistoimintaa.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Merkittään tiedoksi.

§ 41

Muut asiat

Projektipäällikkö Hanna Valjakka ja projektiasiantuntija Janita Taivalantti antavat katsauksen Yhdessä osallistuen -hankkeeseen.

Etelä-Savon kulttuurikahvit pe 28.11. klo 8.30–11.30 Savonlinnassa, kulttuuripäällikkö Susanna Latvala kertoo tilaisuudesta.